

747

ΧΑΛΚΗ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. *Πρωτ. IV, 97/1970*

A'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευτέρα 1968 / Μάρτιος 1968

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Έξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... **ΧΑΛΚΗ**
(παλαιότερον ὄνομα: **Μαίμωδον**), Ἐπαρχίας **Λαριέως**,
Νομοῦ ... **Λαριέως**
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Σουβρίδου**
... **Σουβριανῆς** . ἐπάγγελμα **Διδάσκαλος** ...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **Δημοκολίου Χαλκίδος** .
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... **ἔξ. 167**
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... **Μακρῆς** ... **Δημήτριος**
.....
ἡλικία ... **β1** ... γραμματικαὶ γνώσεις ... **δημοτικὴν**
.....
τόπος καταγωγῆς ... **Χαλκί**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΙΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων ; **ὄλοι αἰ. χωρικοὶ (καλαμιές), καὶ διὰ βοσκῆς τὰ βάρια ἢ τὸ ἄλλο κάρια**
Ἐπίηρχον αὐταὶ χωριστῶς ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ... **ἐνάλλαξετο**
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. **Ἐνα μέρος αἰ. ἰδιοκτησίας ἢ τὰ περισσότερα εἰς Μπένες**
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; **Διατηρεῖ αὐτὴν καὶ τὴν διανέμει μόνον μετὰ θάνατον...**

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

ἢ γεωλογοῦντο εἰς ἀμφοτέρας.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... μ. β. χ. ο. δ. ο. ν. ο.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; εἰς τὴν ζ. ε. λ. :-

φιλωνόχους. ἐργάζοντο μασα οἰκογένειαι καὶ ἐλάμβανον τὸ τρίτον τῆς ἐσοδείας.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημακατόροι κλπ.) κολλῆγοι ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

ε. Η. κοινωνικῶν θέσεων πλοῦτις οἰκονομία

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) εἰς. ε. ἴ. δ. ο. σ.

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Ἐχρησι-

μοποιοῦντο ἐργάται ἐν Μακεδονίας μόνον ἄνδρες. Ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

δ. ν. Ἐχρησιμοποιοῦντο

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

Παρέρμηνον εἶδος.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;

δ. ἐν ἔμφωξεν μανίεις.....

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιās μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ἢ..

λιπασμάτων... ἐπίτητο... με... γυμνῶν... πότιστον.
 καλῶν... δὴ... ἐπίτητο... ἐμαλάνωτο...
 μόνον... ἢ... παλαιὰ... πρὸ τῆς ὀργώματος.

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... ἐξ... 1927

ε'. Ἐκπότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... ἐξ... 1926-27

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... ἐξ... 1926-27

καὶ τὰ ἀπὸ βόλων... τὰ ὀργώματα τὸ μονόφτερο...
 διὰ κωρὰ τὸ δίφτερο... ἐξ... τὰ κτήματα

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ² δριον	4.	7.	10.
2.	5.	8.	
3.	6.	9.	

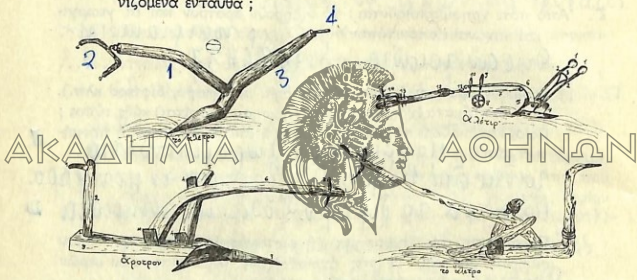
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει); ... ἐξ... 1930
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ἐξ... 1922

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχῶν (δεματιῶν) *ἐπεὶ 1926-27*.....

5) Μηχανή ἀλωνισμού *ἐπεὶ 1935*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *ἐ.π. ῥοιοὶ ο.ε. ζινεφραϊ. 20*.....
ματεβινάειον, ἐχρησιμοποίητο μέχρι 1918-20
Μετά χρησιμοποίηθικεν τὰ Βιέννα.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>καμάρα</i>6.	11.
2. <i>ἴνχος</i>7.	12.
3. <i>ἐταλαρι</i>8.	13.
4. <i>χιρολάκα</i>9.	14.
5.10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφορές, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησην).

4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειῶσατε τήν χρῆσιν ἐκάστου.

ἦτο μιάς μορφῆς καὶ χρησιμοποιοῦτο
ἐν ἄλλων τῶν ειδῶν χωραφίαι
... οἰκίαι, λαυρὰ κ. λ. ὕμνον! γέμναν.

5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; ... μὲν γὰρ.....

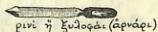
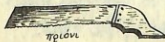
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΧΕΙΟΝ

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, κ. λ. λ.

7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφάκι κλπ.).

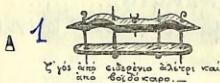
ἦτο μὲν γὰρ ὅτι τὸ άρνάρι ἐλέ-
γητο ξυλοφάκος.

8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Β.ό.ε.σ. ... μ.ε.ι. ... ἵ.π.π.ο.ι. ...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *ἔ.χ. μ.ε.ι. μ.ε.ι. ο.π.ο. ... δ.π.ο. 4. 27. ...*

9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἔ.χ. π.ο. ... ἀ.ν.α.χ.μ.ε.ι. ὄ.ρ.α.τ.ο.ς, κ.π.ρ.ά. ... ἔ.χ.ι. ...*

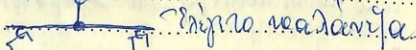

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). *Παλαιότερα ἔ.χ. μ.ε.ι. μ.ε.ι. ο.π.ο. ...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ἔ.χ. π.ο. ... μ.ε.ι. μ.ε.ι. ο.π.ο. ...*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *ἔ.χ. π.ο. ...*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *ἔ.χ. π.ο. ...*

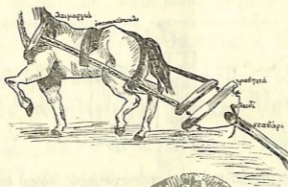
Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *ἔ.χ. π.ο. ...*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....

ζ. Ἄροτριάσις (ὄρωμα) καὶ σπορά.

α) Ποίος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθειά εἰς τὸν τόπον σας.

ἄνδρα καὶ ὁ ὑπηρέτης τῶν βοδίων καὶ τοῦ ἀλόγου

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλιμον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Με γάντζο ἐν κέντρῳ τοῦ ἀλόγου καὶ τῶν βοδίων

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον

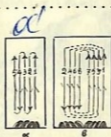
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄρωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

ἀπὸ ἐξίσου ἀπὸ κέντρου ἢ ἀπὸ ἑξίσου ἀπὸ κέντρου ἢ ἀπὸ κέντρου ἀπὸ κέντρου

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὄργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαι) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ἐγένετο μὲ εὐθείαις αὐλακίαις μετὰ ἀνοιγόμενα ὄργωματα ὅπως ἐξήκολοντο.

ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ αγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἄκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.); Ἐγένετο μὲ λωρίδας ἢ σποριάς.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μετὰ αὐλακίαν; Ἐχωρίζετο μὲ αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιοῦνται ἄροτρον; Ἦς τὰ ὄρινα, ἔρποντα.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑπὸ: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ... Π.λ. αὐλάκων σ. μετὰ ἔχει κεντὰ καὶ ἀίκερα ματὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... εἰς ... εὐ. α. ο. ... καὶ ... ὀργώματα

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *εἰς νο. 1, 2, 3. ὀργώματα ὑπὸ κέριο, ἐκτερόνιο 3. Μάϊο. Σὺμμερον, εἰς ἕνα τὸ ἐκτερόνιο καὶ Νοέμβριο γὰρ εἰσορὰ. ἐκτερόνιο 1) καὶ λακκία 2) ὑπὸ κέριο 3) εἰσορὰ.*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ἕρνια ὀργώματα τὸ φθινόπωρον

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

2, 3 παλαιότερα ἕρνια ἔχρονον, εἰς 3 μὲν ὑποκαθῆ

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν/κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *1 ὀργώματα 2 εἰσορὰ ὑπὸ κέριο.*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *Παλαιότερα κὺ τὸ π. ο. β. α. λ. ἕρνια κὺ τὸ ... μυχάνηρια ... ἐκτερόνιο.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

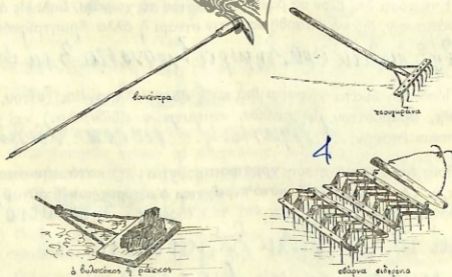
Μὲ τὸ ²παιμέλ ²ξυλίθρον ²μαί ²εἰς
τὸ ²ἀκρον ²τοῦ ²βουκέντρον ²εἰς ²ἄκρον.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

..... εἰς τὴν ²κατὰ τὸ ²λεπτόμενον ²φρεσιομαρτίωμα.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδρα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Μὲ ²εὐλαίριον ²εἰς ²τὴν ²θέσιν ²ὡς ²ἄνω
..... εἰς τὴν ²θέσιν ²ὡς ²ἄνω.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπί κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) ^{ἴα}...
 εὐ... ^{ἴα}... ^{ἴα}... ^{ἴα}... ^{ἴα}...
 ... ^{ἴα}... ^{ἴα}... ^{ἴα}... ^{ἴα}...
 ... ^{ἴα}... ^{ἴα}... ^{ἴα}... ^{ἴα}...

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί, οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Παλαιότερα... οὐδὲς, ἡμίτρον... μόνον...
 ματὰ... ἢ... ἀερόν... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους

... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...
 ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...
 ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... καὶ... καλλιε...

... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...
 ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...
 ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...

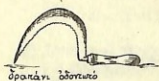
... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...
 ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με το δρεπάνι, το μαχαίρι κλπ.) *Μέ... το...
 δεξιμ... οι... κ... ε...
 μέ... το... δρεπάνι.*

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *βλ.*

*... ..

*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Με... το...
*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή· (Σχεδιάσατε αὐτήν). *... ..

*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο. *... ..

*

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπά-
 νια κ.ἄ.) *Κατασκευάζοντο... ἀπὸ... ξύλων...
 ἢ... ἰσχυρῶν...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
 χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
 ὄσπριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
 (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Παλαιότερον... ἀπὸ... ἐν χεῖρσιν
 ἡμῶν... ὅχι...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

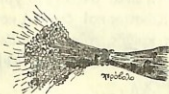
1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ
 δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ
 σίκαλις κλπ. ... *Ἐξ... 1.5 - 2.0... ἐπιπέδου...
 ἀπὸ... μῆτρον...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν
 μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... *Ἐλεγοντο
 καὶ... ἀπὸ... ἰσχυρῶν...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά),
 τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς,
 πιάσματα, χεiriές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
 τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουσι ἐπὶ τοῦ ἐδά-
 φους τὰ δράγματα; ... *Ἀποθέτουσι... ἐπὶ...
 τῶν... ἰσχυρῶν, ἀπὸ... ἰσχυρῶν...
 ... ἰσχυρῶν...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεiriές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
 Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα
 τῆς χεiriός) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
 λαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
 σταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... *Πολλὰ...
 χεiriές... ἐπὶ... ἀπὸ...
 ἀπὸ... ἐπὶ... ἀπὸ...
 ἀπὸ... ἀπὸ... ἀπὸ...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. . . *ἀεχόμενα* . . . *Ζείρεντα*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἦρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *ἔθ. ε. ρ. γ. εν*
ἄνδρες . . . *ἔθ. ε. εν* . . . *ὑπῆρχον* . . . *ἤρχοντο* . . .
ἀνδ. . . . *πλάσμα* . . . *χωριά* . . . *την* . . . *Μικα* . . .
δονίας

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).
ἡμείβοντο . . . *εἰς* . . . *χρῆμα* . . . *παι* . . .
ἔ. χ. ο. ρ. η. γ. εν . . . *φαγητῶν*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *ἔ. ψ. ε. ρ. εν*
ἔ. γ. ο. εν . . . *ἀριστερᾶ* . . . *χερῶν* . . . *παι* . . .
ἔ. ψ. ο. ρ. εν . . . *ἔ. ψ. ο. ρ. εν* . . . *ἐν* . . .
παι . . . *τῶν* . . . *καρ*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;

Ἐδίδετο ἀποκοχὴν ἀρχίαν π.χ.
 ... Ζεῖων ... 5 ... Παρὰ βασιλῶν

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Τραγουδοῦσαν εἰ ξέναι θρησκείας,
 ἀρχὴν παρὰ τῆς Π. Μ. Ζεῖων
 Παρὰ ἰδοῦς

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποῦ μένουσιν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ μάσιν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον

δὲν ἀφῆκαν ἐπὶ τῆς εὐλα-
 τῆς τῶν ... τῶν χωρῶν εἰς ...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

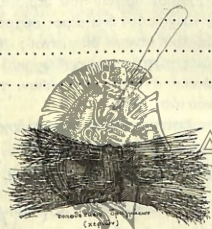
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἐγίνετο αὐθιγῶν

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τὸ δέσιμο γίνεται διμαζινο,
 μὲ τὸ ἴδιο τὸ εἰσαρι. ζευγάριον
 τὸ ξύλο τὸ εἰσαριον εὐχρηστο
 μ. δεματινο.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐσποθετοῦντο ;

εἰμαζινο το ἰσχυρμένο τῆροσ,
 ὅχι ὄλα μαζί ἀπὸ 30-40 δεμά-
 τια. ὄλα τὰ στάχνα ἄρσ. τῆν.
 ὄλα τὰ τῆν ἄρσ, ἴδιον τῶν ἄρσ.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἀπὸ το 1960

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἀ χειμῶνια -
 υμῶν ἀπὸ 25 ἄγουστ. Ἡ καλοκαί-
 ρινή ἀπὸ 20 Μαρτίου.....*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάσιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. *Με καμῆρα ἢ πλοῦ με τὸ
 ἄροτρο, ἔτσι τὸ χωράφι... εἶναι...
 φαγὰρα... ἢ τὸ ἴδιον, ἄροτρο... τὸ κα-
 ῖτο... εἶναι... ἢ τὸ φωτογραφίαν... μνηστρο...*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνθίξτετο παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ θηρα χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐσυνθίξτετο
 ἢ διατροφή... ἴδια. Ἡ ποσὴ...
 ἔγινετο... ἄροτρο... ἢ τὸ ἴδιον...
 χωράφι... ἐκτείνω... μὲ... ἄρ-
 χηρο... ἐπὶ... ἢ τὸ φωτογραφίαν...*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). *Με κοβίτα, ἀρχὴ Μαρτίου.*
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρασις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... ξάλλο... μί... κα' α...
 ... ξι... μί... α... ε...
 ... α... ..

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλῶνι, εἰς τὴν αὐλήν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... Μεταμ. ερανο... μί... κα'...
 ... α... ..

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ...

... θεμωνοστάσι... ε...
 ... α... ..

3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλῶνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλῶνι; ...

... α... ..
 ... α... ..

4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλῶνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλήν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; ...

... α... ..

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ἀξιοματίας, εἶχε... τὸ... ἰδιωτὸν... τὴν...
 δ.δ.μ.ν.ι., ἔζησεν πρὸ... αὐτοῦ...

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

ἄρχεται... λήγει...
 ἰ.α.α.ι.ο., κ.λ.μ.ν.ε. ε.ε.λ.μ. αὐτοῦ... π.π.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... ἔχει... χωματάλωνο...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἐτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμού (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρου τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)

... ἐπισκευάζεται... καὶ... καθαρίζεται...
 ... ἐπάλειψις... ἀπὸ... αὐτοῦ...
 ... αὐτοῦ...

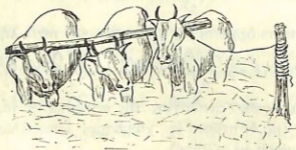
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνισμού γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

... ἀρχίζει... ἐκδομῆς... αὐτοῦ...
 ... ἀπὸ... πρὸ... αὐτοῦ...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰογήποτε ἄλλον.

Ἐὰν ἐκκορηθῶν μετ' ἵππων... Μετὰ 4-5 ζώων
ἐδεύοντο ἐπὶ στυλοῦ καὶ κεντρῶν ἐπιπέδων
τὸν... λειψομένον... «ζέαζμα».....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

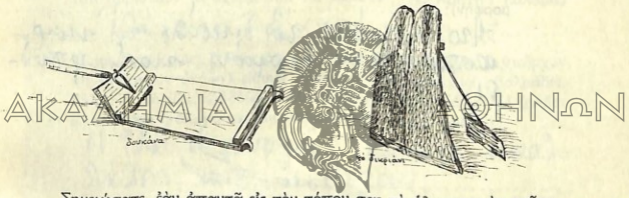
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στήγερρος,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ εἰς ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

Μετὰ ἀδελφάνην... ἐν... τῶν... ζώων...
καί οὕτως... διὰ... τῶν... ζῶων...
.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα) ^{Μόνον}...
 ...η. γ. λ. ο. ν. ζ. β. α. ρ. μ. α. ... χ. ρ. η. κ. ι. ρ. ο. α. ο. ε. ι. τ. ο. θ. υ. λ. ο. ς
 ... λ. τ. ο. ... ε. δ. λ. ο. ν. ι. ε. ρ. ι. α. ... μ. ε. ... α. δ. ο. ρ. α. ι. α. ν. η.
 ... θ. ν. ... χ. ρ. η. κ. ι. ρ. ο. α. ο. ε. ι. τ. ο. θ. υ. λ. ο. ς.

γ) Ποῦ ἀντί τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἐλawnίζοντο (ἢ ἀλawnίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλawnίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

... ε. χ. ρ. η. κ. ι. ρ. ο. α. ο. ε. ι. τ. ο. θ. υ. λ. ο. ς. ... α. δ. ο. ρ. α. ι. α. ν. η.
 ... μ. ε. ... α. δ. ο. ρ. α. ι. α. ν. η. ... α. δ. ο. ρ. α. ι. α. ν. η.
 ... θ. ν. ... χ. ρ. η. κ. ι. ρ. ο. α. ο. ε. ι. τ. ο. θ. υ. λ. ο. ς.

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλώνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην.

Ἄνω 8³⁰ πρῶτην. καὶ χειρὸς ὀρθῶς
 ἰδίαν. ἔνω εἰσαμένῃ. εἰσανε-
 λαβάνοντα. καὶ ἰδίαν ὥραν.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἄνω ἐν χερσὶ τοῦ δουκράνι καὶ κατὰ
 π.σ.λ.δ.ἰ. γεν. ἀξονι. καὶ φ.τ.ν.β.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δουκράν' ἢ διχάλι

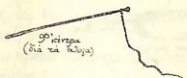
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχους:

ἔρριπτοντα καὶ ἐρριπτοντα

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

εἶχον. καὶ φ'κέντρα καὶ ἄλλα
 καὶ τὸ μακροτέρω δι' ἀλλοθα

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... ἐλ. γ. ε. ζ. ο. ... β. γ. ρ. ω. θ. ι. κ. ο.
- ... ἕνα ... ἄδωνι ... ἐν ... τὸ ... 24 κρ. εν.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

... ἐλ. γ. ε. ζ. ο. ... ἄ. χ. ρ. ο.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τοῦ πάνδε, καλούμενοι ἀλωνεραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

... οἱ ἴδιοι ... εἰ γεωργοὶ ... κ. τ. π. σ. ... ἰ. κ. α. λ. ... δ. λ. π. σ., ... ω. ρ. ... δ. ι. ε. ζ. ο.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κόπανισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα)

... Ἄλλον μὲ μὴν κοπήμα τῆς ἀνέμου ... και ... μετὰ ... κ. τ. π. σ. ... δ. ι. ε. ζ. ο.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

... δ. η. ... χ. ρ. κ. ε. ι. κ. ο. ω. θ. ι. κ. ο.

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).....

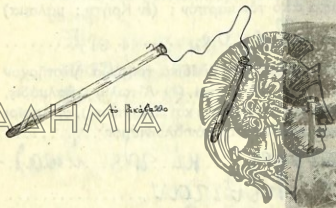
ἐν τῇ αὐλῇ

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κοπανιστοῦ εἰς τὸ κοπάνισμα μικροῦ ἑσροῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πρόσωπῶν καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; Ἐξορίσθησαν αἱ ἐργαζόμεναι...

ἐν ἀμολῇ αἱ ἀλλάξιμοι...
ἐν τῷ ἀλώνι μὲν τὸ δαμάσι...

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιασμοὺς ἢ φωτογραφίας)

ἡλ. ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο.
 .. ἡλ. ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο. Μία ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο.
 .. ἡλ. ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο. δια
 .. ἡλ. ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο. 3' ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο.
 .. ἡλ. ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο. 2' ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο.

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

... ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο.

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπινοήσθη (πρόσωπον, συνεταίριος κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ
 Πάρις 20. 1928
 .. ἡλ. ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο.

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο. ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο.
 .. ἡλ. ἔ. δ. α. φ. ο. σ. π. λ. ὄ. η. ο.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ καρπὸς... εἶναι... εὐχάριστα... ἐπιτηδεύει...
...ἐν... ἐπιτηδεύει... ἔκαστος...

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

...ἐπιτηδεύει... καρφώνεται... ἀνέμισμα...
...φ.τ.ν. ἀρ.ι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρᾶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...καὶ... ἀνδρᾶς... ἀμειβόμενος...

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

...ἐπιτηδεύει... ἀμειβόμενος, ἀποχωρίζεται...
...μετὰ... δεῦτερον... ἀλώνισμα...

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
θίζεται τοῦτο

στ. γαῖσι. Ἐρίνητο παρα. πλ.
στ. δ. ο. ν. πρέμαον.

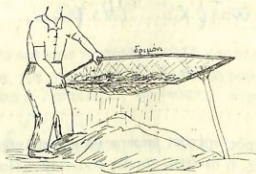
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ὁ ἀνεμισματός ἐρίνητο πα' ἄρρητο-
αίματος.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νῶν μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ἐργατεῖο... ἕνα... α. χάλιμα... δύο... τριῶνα
 με... κλωνία... ἄχι... με... ἄλλων... με... κ.κ.

7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Σχηματίζεται... κωφός... ἐμπηγνύεται με
 ζυγία... σταυροῦ... με

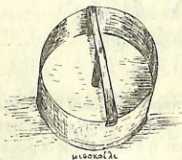
8) Ἄλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

... ἐν... ὑποῖ... κ.κ. ... ἔθιμον.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

90. θεματικῆς
 ἡ φρενο. εἰς τὴν κοιλὴν... εἰς τὴν κοιλὴν... εἰς τὸν κοιλόν
 πῆ. κορυφαριῆς. ἡ φρενο. μετὰ αὐτὴν... α. β. ε.
 ἡ δ. οὐρά. η.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρο των δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

ἡ φρενο. κορυφαριῆς καὶ ἡ φρενο. λαμαριῆς. ἡ φρενο. μετὰ αὐτὴν... α. β. ε.
 ἡ δ. οὐρά.

3) Ποῦ ἀπυθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

ἐν... εἰς... ἡ φρενο. λαμαριῆς.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπυθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ;

... εχμυρωνα π. εισιων

5) Πως εγινετο (η γινεται) η διαλογη του σπορου. Κατα την διαρκειαν του θερισμου απο τους καλυτερουσ σταχυς η μετα το αλωνισμα ; ...

... Απο το μαλλιερων ειπαρι,

... μαρινη λη διαλαση,

6) Μηπως οπου γινεται η διαλογη του σπορου προ του θερισμου κατασκευαζεται τότε η μετα τον θερισμον πλεγμα (πλεκτη) εκ σταχυων, το οποιον αναρταται εις το εικονοστασιον η οπισθεν της θυρας κλπ ; ..

... Ολιγοι υπιαχαν χεινια η μερικων
... το εισι, ... ενδριαν

Πως λεγεται η πλεκτη αυτη ; Ποιον το σχημα της που φυλασσειται προς ποιον σκοπον και επι ποσον χρονον ;

... Δορυ χιλι
... σχημα υπαρινω εχ εισι φρα εθιμον, ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατα ποιας ημερας του ετους λαμβανε χωραν κατ' εθιμον εις τον τοπον σας αναμμα φωτιας εις το υπαιθρον. (Π.χ. παραμονη Χριστουγεννων, εσπερας 23 Ιουνιου (Κληδόνου), Αποκριες, πρωτη Μαρτιου, Πασχα (καψιμο του Ιουδα), εσπερας της 31 Αυγουστου κλπ.)

... Μονο αυτη εισομενη ανακατα εισι
... εμαρι ανακων

Εις πριας ημερας, ποιαν ωραν και εις ποιον μερος ;

... Ιαν καραιρινη αυτη κησα λην απο
... μερη. Ηικαι ην εδβιν ανδλιασ εχ τον
... ερομων εων εσαμολου του βε χοροδ ..

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

...εὐέλπρω ποιὶ λίπρω φωτιά.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυρὰν παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

...κατακλιμένοι καὶ παιδιὰ.....

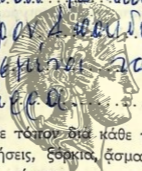
2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; τὰ...μαγειρῶν.

...μια ἐκδοματὰ... ἐκπρίτρω... τὰ κα-
...θιὰ... οὐδὲ... τὰ χυρὰφια.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

...τὰ ἀσχημῶν... μὲ κατὰ... τὰς...
...ἐποικίας... καὶ... τὰ... ἐμπορῶν
...καὶ... ἀσχημῶν... τὰ... ἐκπρίτρω
...καὶ... τὰ... ἀσχημῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖα αἰ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

...καὶ... τὰ... ἐκπρίτρω
...καὶ... τὰ... ἀσχημῶν

2) Πηδημάτα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

...ὁ... τὰ... ἐκπρίτρω... τὰ... ἀσχημῶν
...καὶ... τὰ... ἀσχημῶν
...καὶ... τὰ... ἀσχημῶν

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

Ἰμμοινο, ζῆλα, ἀνὰ ἀφροῦς, . . .
 δὲ κρηφον, κρηφονη, κρηφονη, . . .
 εὐλαβητιὰ, εὐλαβητιὰ, ἀνὰ . . .
 τραυτίρ, κ. ἀ.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . .

ὄν, Ἰμμοινο, ὄν, κρηφονη, . . .

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
Β! ΕΚΠ/ΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΛΑΡΙΣΗΣ

ΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 1528

Έν Λαρίση τῇ 14ῃ Μαΐου 1970

Π ρ ό ς
Τό Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς
Λογογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
Ἀναγνωστοπούλου 14

Ἀ θ ῆ ν α ς 136

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 55584/28¹⁵-1969
διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς παιδείας καί
τοῦ ἀπὸ ΙϞ-ΙΙ-1969 ὁμοτέρου ἐγγράφου, ἔχομεν
τὴν τιμὴν νά πέμψωμεν συνημμένως 30 ἀντίτυπα
ἐρωτηματολογίου μετὰ λογογραφικῆς ἐκθέσεως,
δεόντως συμπληρωμένου ὑπὸ διδασκάλων τῆς Περι-
φερείας ἡμῶν, διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.-

Ὁ Ἐπιθεωρητής

ΚΩΝ. ΠΑΠΑΝΟΣΤΟΛΟΥ